

Käsmu küla on esmakordselt mainitud 1453. Esimene laev ehitati siin 1697. Suurem laevaehitus sai alguse 19. sajandi teisel poolel. Käsmus oli 5 laevaehitusplatsi, tegutses merekool. Käsmu kaptenid ja tüürimehed olid tuntud kõikidel ilmameredel. 1892 ehitati Käsmu tuletorn. Käsmu laht oli Põhja-Eesti tähtsaim laevade talvitumispaik – mõnel aastal talvitas siin isegi kuni 70 laeva.

Sügis
2017

KÄSMU KUTSUB KÜLLA

**Käsmu süda
tuksub soojalt,
ka karmil talvel.**

**Käsmu külavanemad on
aastate jooksul kujundanud
väärt traditsiooni käia
suplemas aasta ringi.**

Pildil Käsmu külavanem
Kristjan Altroff

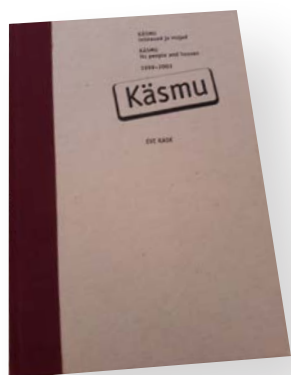
Head sõbrad ja ühise valla elanikud!

Käsmukad tervitavad teid oma väikesest kaptenikülast ning soovivad õnne Haljala ja Vihula valdade peatse ühinemise puhul! Käsmu jaoks on suur au olla esiisadeaegset Haljala kihelkonda austava ühtse vallapere liige. Samuti on meil südamest hea meel kõikide uute sõprade üle, kellega uus vald töötab meid kokku tuua ja lähemalt siduda. Käsmu on sõprade eest alati olnud tänulik ning neid hinnanud ja hoidnud läbi aegade. Olete oodatud meid külastama, et koos meiega nautida paikkonna ilu ja mõtiskleda tuleviku üle!

Käsmu taristu on hoitud ning teed-tänavad hooldatud ja korrastatud.

Aasta jooksul on musta katte saanud neli tänavat. Töötame aktiivselt välja lahendusi suvise liigliikluse reguleerimiseks ning külasisesest liiklusohutuse tagamiseks.

Raamat „Käsmu inimesed ja majad“ saab lisa

Kunstnik Eve Kase hinnatud kogukonnamatule „Käsmu inimesed ja majad“ on lootust saada täiendust juba lähiaastail. PRIA on teavitanud oma otsusest uue Käsmu raamatu koostamist rahaliselt toetada. **Soovime Evele palju jõudu ja jaksu!**

Käsmu on elus küla – kasvava elanike arvuga küla – ja tugev kogukond. Viimase aasta jooksul oleme kogukonna ühendamiseks, külarahva murede ja ettepanekute põhjalikuks arutamiseks ning küla seisukohtade ja suundade kujundamiseks uue külavanema Kristjan Altroffi algatusel korraldanud arvukaid külakoosolekuid. Kooskäimisest ja koosmõtle misest on olnud palju abi. Külarahvast kaasates ning külarahva soove austades oleme loonud võrgustiku aktiivsetest, pühendunud külaelanikest, kelle südames on soov ja tahe panustada küla tulevikku ning tagada selle jätkusuutlikkus läbi aegade.

Lisaks ettevalmistuste tegemisele Käsmu sadama – ajaloolisele kaptenikülale kohase merevärava ning koos meremuuseumiga moodustuva ühtse merekeskuse – rajamiseks oleme just neil päevil püstitamas sarikaid Käsmu uuele, sadamaalale rajatavale toidupoole. Ootame kõiki Käsmu külalisi, nii merelt kui maalt. Külaliste tervitamiseks kujundame ümber Käsmu bussijaama. Rajame ekskursioonibussidele eraldi parkla ning püstitame bussijaama kohaliku rannarahva identiteeti kandva, tulevikku vaatava bussiootepaviljoni koos invatualeti võimalustega. Külaliste jalavaeva vahendamiseks oleme sel suvel Käsmu tänavatele paigaldanud uued, kohaliku miljöoga sobituvad pargipingid. Uurime võimalusi jalgrattajaamade rajamiseks. Teeme ettevalmistusi Käsmu küla südames asuva, nii kohalike elanike kui külaliste poolt armastatud Vörkneeme muuli renoveerimiseks ja seda ümbritseva suplusala kor-

rastamiseks ning kavandame oma kingitust Eesti Vabariigi 100ndaks aastapäevaks, avades renoveeritud Käsmu Rahvamaja, mis tähistab 2018. aastal samuti 100ndat sünnipäeva.

Kõik need sammud on õnnestunud vaid tänu vastastikusele koostööle – külaelanike teineteistoetuse ning era- ja avalike huvide tasakaalustamise teel. Suureks abiks ja siidustajaks on siinjuures olnud meie vallavalitsus. Vihula vald on olnud toetav vald. Lisaks küla vajaduste eest hoolitsemisele – muu hulgas meie veetrasside välja ehitamisele ja teede katmisele ning ettevalmistuste tegemisele ühiskanalisisatsioonisüsteemi rajamiseks – on vallavalitsus koos vallavolikogu liikme Robert Aasaga loonud vastastikust koostööd soodustava õhkkonna. Meie vallajuhid arvestavad kohaliku kogukonna arvamusega ning peavad lugu külavanematest, kaasates neid kogukonna esindajana otsuste kujundamise protsessi. Hea koostöö valla ja külavanema/külaseltsi vahel toob küla lähemale valla juhtimisele ning aitab külal tunnetada end väärtusliku osana millestki suuremast.

Küla ja valla vahelise sidustatuse suurepäraseks sümboliks on vallajuhtide eestvedamisel äsja rajatud Käsmu-Võsu kergliiklustee. Kutsume kõiki sõpru võtma aega iseendale ja oma perele, nautima kaunit looduslikul rannikul looklevat rada ning mõtisklema kohalike valimiste eel, millisena sooviksime näha üht armsat Eesti küla ja tugevat Eesti valda, mis oleks kohalik ja oma.

Käsmu kauni looduse taustale sobib suurepäraselt kaunis muusika.

Käsmus jätkuvad Kaunid Kontserdid ja Viru Folk edaspidigi. Lisaks plaanime tulevikus Käsmu külastajatele pakkuda võimalust nautida ka klassikalise muusika kontserte.

Miks valisin koduks Käsmu

Tänavune suvi on olnud minu jaoks üks ilus ja õnnelik suvi. Kevadel õnnestus osta majake Käsmu külla. Käsmu on pikade traditsioonidega isepäiste inimeste küla. Siin on tehtud palju, mis jääb Eesti merendus- ja kultuurilukku. Ja tahetakse veelgi rohkem teha. Ning nagu suurte tegijate vahel ikka juhtub, minnakse oma plaanides ja soovides mõnigi kord vastu. Nendel vastuolude hetkedel on oluline, et eri poolte vahel oleks ühendavaid ja liitvaid lülisid.

Tiit Pruuli

Käsmus on palju erinevaid arvamusi. On arvamusi, mis tunduvad mulle toredad, on ka neid, millest ma kohe aru ei ole saanud. Õnneks on mul olnud Käsmu ellu üks hea ja objektiivne teejuht – külanem Kristjan Altroff. Olen näinud, kuidas Kristjan muretsseb – mitte ei tee murelikku nägu, vaid südamest muretsseb –, kuidas küla liita, kuidas leida häid kompromisse. On mõned lihtsad asjad, millest tunned inimest, osavõtlikku ja empaatiavõimelist inimest. Panin aeda üles suvetelgi, kus all õdus hommi-kuti pannkooke süüa ja õhtuti lugeda. Ühel hommikul, kui olin Helsingis, helistas külanem: „Meil on siin tuuline, sõitsin su majast mööda ja võtsin telgi maha, tuul hakkas ühest servast riiet lõhkuma.“

Tõin paadi Käsmu. Ühel pärastlõunal, kui mind polnud, helistas külanem: „Meil on siin torm, tark oleks paat välja tõsta, kas saad tulla?“ Mul Tallinnas koosolek algamas. „Ära muretse, tõmbame poistega sinu oma ka välja.“

Nende piltide valguses olen ma mitu korda mõelnud enda selle suve kõige piinlikuma loo peale. Olin vist Käsmus oma esimest nädalat, kui kohtasin Kristjanit külatänaval.

Mina: „No, kus sa, külanem, labidas seljas, kõnnid?“
Kristjan: „Rahvamaja juurde, kanalisatsiooniga jama. Kas tuled ka pooleks tunniks appi?“
Mina: „Ee... Mul tulevad külalised.“
Kristjan: „Ei ole häda, ma saan hakkama.“
Läksin oma külaliste juurde. Siiani on ebamugav. Eriti pärast seda, kui olen tunda saanud, kuidas mind on Käsmus aidatud.

Käsmu kutsub valima!

Tugev kogukond vajab pühendunud inimesi. Tule valima, vali pühendumus ja aita positiivsetele muutustele kaasa!

KRISTJAN ALTROFF

VALIMISLIIT
VABA VALLAKODANIK
KANDIDAAT NR 208

Külade vajadused eelkõige!

Käsmu külanem ja MTÜ Käsmu Külaselts juhatuse liige Kristjan Altroff (sündinud 1977. aastal) on juristiharidusega ning töötanud aastaid õiguse- nõunikuna Justiitsministeeriumis. Ta on koostanud Eesti Vabariigi seaduseid ning osalenud Euroopa Liidu Nõukogu, Euroopa Patendikohtu ja Euroopa Keskpanga töös. Viimase aasta on Kristjan pühendanud külaelule ning külanematööle Käsmus.

Kristjan on üles kasvanud Tallinnas, kuid tal on kohalikud juured: tema vaarisa oli Koljaku metsavaht ning Kristjan ise veetis lapsepõlvesuved vanaisa talus Vergi külas. Linnakärast eemale kolis Kristjan koos perega viis aastat tagasi. Peres kasvab kaks tütart, mõlemad Võsu Kooli õpilased. Abikaasa Liina on samuti pühendunud kohalikule kogukonnale ning on alates 2017. aasta sügisest Võsu Kooli direktor.

„Küla- ja maaelu on mulle südamelähedane. Olen rannakalur, naudin ka metsatöid. Lisaks Käsmu külanematööle osalen Eesti Külaliikumise Kodukant projektis, mille eesmärk on teha elu Eesti külades mõnusa- maks, hoolitsedes selle eest, et külaelanike soovid ja unistused oleksid täidetud. Kujun-

dame välja üle-eestiliselt tunnustatud küla- vanema ameti põhimõtted ning võtame kasutusele parima kogukonna kaasamise süsteemi. Külaliikumine peab olema Eesti riigile võrdväärne partner ja kohaliku elu suunanäitaja. Nõustame ja abistame kohalikke omavalitsusi külade esindajatega suhtlemisel.

Soovin, et Haljala valla külad mitte üksnes ei jääks ellu, vaid ka edeneks ja kasvaks. Seisan selle eest, et külaelanike hääl oleks kuulda ning sellega arvestataks valla otsuste vastu- võtmisel. Igal külal peab olema külanem või külanema kohusetäitja. Et kogukondi paremini kaasata, tuleb koolitada nii küla- vanemaid kui vallatöötajaid. Kohalikus oma- valitsuses peab tulevikus töötama ka kogu- konna arengu konsulendi kutsetunnistusega ekspert. Põhjalikult tuleb läbi mõelda kogu- konnatöö rahastamine.

Mis oleks vald ilma oma küladeta? Seisan selle eest, et igakülgne koostöö küla ja valla vahel jätkuks – et külaelaniku soov võetakse kuulda ning et külad saaksid ka liitunud valla tasandil vajalikkude tähelepanu.“

Kristjan Altroff
Käsmu külanem

Kirik keset küla

Käsmu kirik on tõepoolest keset küla – nii otseses kui ülekantud tähenduses. Nagu kirik hoolitseb oma rahva eest, hoiab ka küla oma kirikut ning kannab selle eest hoolt. Sarnaselt hooldatu ja hoituna soovime tulevikus näha kõiki valla kirikuid ja kabeleid.

Meil on kasvav kogudus, oma kirikuõpetaja, ning info vahetamiseks koguduseleht, samuti pidevalt ajakohasena hoitav Facebooki leht ja külasisene stand. Rõõmuga tõdeme, et armulauaga jumalateenistused toimuvad Käsmus igal pühapäeval ning hommikupalvused igal hommikul. Ka külmal aastaajal leiab kirikus sooja – valla, koguduse ja külaelanike koostöös on kirik täielikult renoveeritud, soojustatud ning varustatud korraliku küttesüsteemiga.

Renoveeritud on Käsmu kirikuaed, jalavaeva vähendamiseks paigaldatud istepink. Kirikus toimuvad mitmesugused kontserdid ja kultuuriüritused. Kokkusaamiste, koosviibimiste, leeritundide ja pühapäevakooli ning hingehoidlike vestluste paremaks läbiviimiseks on kavas rajada tavandimaja.

Käsmu kirikuõpetaja Urmas Karileedi ning külavanem Kristjan Altroffi ühismõttena soovime vallaga koostöös kujundada kirikuesisest puistust hoolitsetud külapargi, mis võikseht tulevikus kanda Lepitusepargi nime ning sümboliseerida külaelanike soovi leida lepitust mis tahes omavahelistes vääritimõistmistes või ebakõlades. Kanname oma südames soovi leida ühine keel, hoida teineteist ning tegutseda koos ühiste eesmärkide nimel.

Käsmu Rahvamaja 100

Käsmu Rahvamaja, sajandi pikkuse ajalooga hoone, on Käsmu rahvale väga oluline sümbol ja kooskäimise koht. Endine Käsmu Kaubalaevastiku Meremeeste Seltsi Seltsimaja on ehitatud kaptenite ja meremeeste annetatud raha eest aastatel 1914–1917. Viimistlustöid aitasid lõpetada talvepuhkusel viibivad meremehed. Esimene pidu toimus 7. jaanuaril 1918.

MTÜ Käsmu Külaseltsi, eelkõige just kohalikule kogukonnale pühendunud Virge Ongi eestvedamisel, on rahvamaja remonditud alates 2009. aastast.

„I etapi käigus toimus katuse vahetus. Eterniitkatuse asendasime plekk-katusega ja plommisime vihmavetes pehastunud sarikad. Samal aastal vahetasime välja kaks välisust. 2010. aastal teostasime II etapi tööd ning rekonstrueerisime rahvamaja välisfassaadi. Hoone välisilme muutus punasest ookerkollaseks, järgides algupärast tooni. Seejärel viisime remonditööd siseruumidesse, sest viimati kohendati saali ja koridori eelmise sajandi üheksakümnendate alguses, esimesteks Käsmu päevadeks. Koostasime siseruumide rekonstrueerimise projekti ning alustasime 2011. aastal lavast. Uuendasime lavaeesriided ning ka saali aknad said samas toonis kardinalad. 2012 alustasime rahvamaja rekonstrueerimise III etapiga – remontisime lava, ehitasime välja uued WC-d, sealhulgas inva-WC, uuendasime osaliselt elektrisüsteemi ning teostasime vee- ja kanalisatsiooni montaažitöid,“ meenutab Virge.

Kõik kaheksa aasta jooksul tehtud tööd on toimunud tänu Euroopa Liidu toetustele, mida on jaganud Virge koostatud projektitaotluste põhjal PRIA ja Leader-meetmed. Väiksemaid summasid on taotletud ka KOP-ist ning välisprojekti koostamise on külaselts ise finantseerinud. Kokku on teostatud töid *ca* 156 000 € eest, millest projektitoetuste osa on 130 000 €. Praeguseks on MTÜ Käsmu Külaselts jõudnud Käsmu Rahvamaja rekonstrueerimisega nii kaugele, et remontida on jäänud suur saal, väike saal, veranda, koridor ning köök. Käesoleva aasta lõpus ootabki hoonet ees oluline uuendamine, sest läbi Virge koostatud projektitaotluse on Leader-meetmes eraldatud vahendid saali remondiks. Oleme tööd planeerinud nii, et hoone saaks lõplikult remonditud järgneva kahe aasta jooksul.

Virge Ong
MTÜ Käsmu Külaselts
juhatuse liige

Legendaarse kapteniküla ajalugu tutvustab Käsmu tsaariaegses piirivalvekordoni hoones asuv Käsmu Meremuuseum, mille eksponaadid kajastavad kõiki merega seotud valdkondi: meresõitu, kalapiiuki, salakaubavedu, kuid ka merd looduse osana ning foto- ja kujutava kunsti objektina. Tule uudistama!

Käsmu kutsub valima!

ROBERT AASA

VALIMISLIIT VABA VALLAKODANIK KANDIDAAT NR 206

Turvaline meri – turvaline küla.

Robert Aasa (sündinud 1964. aastal) on Vihula valla- volikogu liige, elukutseline päästja, vabatahtlik mere- päästja ning PPA, Mereakadeemia, Sisekaitseakadee- mia ja MTÜ Eesti Vabatahtlik Mere- ja Järvepääste merepäästeinstruktor. Roberti käe all on merepääs- tekoolituse läbinud nii vabatahtlikud kui kutselised merepäästjad, samuti piirivalvurid ja politseinikud. Roberti panust Eesti merepääste arengusse ning veeohutusse ja mereturvalisusesse laiemalt on 2016. aastal tunnustanud ka Rahvusvaheline Merepääste Föderatsioon H.E.R.O.

Robert teab, kuidas inimesi julgustada tei- neteist toetama ja ühise eesmärgi nimel te- gutsema. Lisaks merepäästeinstruktorina toimetamisele on Robert olnud ka Käsmu külavanema ametis aastatel 2010 – 2016. Merepääste koolitajana merepääste arengusse panustamise eest ja kohaliku elu edendamise eest on Robert 2014. aastal pälvinud ka kodanikupäeva aumärgi. 2012. aastal pälvis Robert Eestimaa uhkuse tiitli uppuva kaluri päästmise eest 1. jaanuari hommikul.

„Soovin aidata kaasa Haljala valla merele avamisele. Toetan turvaliste, tänapäevaste väikesadamate võrgustiku loomist ja arendamist, pakkumaks valla merelt saabuvatele külalistele turvalist maabumiskohta ning võimaldades kohalikel turismi arvelt teenida, töökohti luua ja seeläbi kohalikku elu edendada. Kogukonnaelu soodustaja ja toetajana pühendun kõikvõimalike lisatuluallikate edendamisele, mille abil toetada valla külade elu ja arengut.

Soovin näha elujõuliseid, turvalisi külasid, kust on võimalik leida tööd. Soovin näha toimivat ettevõtlust, hooldatud taristut, hoolitsetud külasid ja tolmuvabasad küla- ja taluteid. Pean oluliseks laste tasuta toitlustust õppeasutustes ning tasuta huviharidust, sealhulgas merega seonduvat turvalisusõpet ja -koolitust.“

Robert Aasa merepäästja

Käsmu bussi- jaama visioon

„Käsmu uus bussiootepaviljon ei ole lihtsalt üks ehitis – see on kohtumispaik. Projektee- rimisel ei ole seega lähtutud traditsioonilis- test kavandamise printsiipidest, vaid oleme püüdnud luua maamärki, mis oleks kutsuv ja mänguline ning räägiks Käsmu kohta selle pikkade traditsioonidega seotud lugu. Oleme kombineerinud bussiootepaviljoni, vaatetorni ja – kaptenikülale omaselt – majaka tüpoloogiat ning kivisele kaldale nii omase tahulise rahnugeomeetria. Külamajakas moodustub Lahe- maa Rahvuspargi rahnude ja rannakivide n-ö negatiivruumidest, mille hiidrahnud tahuk- majakasse on mõtteliselt uuristanud. Fossiili- likud jäljed põliskividest on 3D-skaneeringud valitud Käsmu rahnudest, mis loovad ruumid bussipeatusele, invatuaetile, ülemise korruse ootepaviljonile ning katuseterrassile. Ehitise lahendatud ristkihtpuitplaatkonstruktsioonina. Ehitise välispind on harjatud, et tugevdada puidutekstuuri ja värvitud valgeks vesialuselise värviga. Ehitise sisemised pinnad on natu- raalset puidu tooni ja õlitatud.“

Sille Pihlak ja Siim Tuksam

Käsmu bussiootepaviljoni arhitektid

Avatus merele ja mere kaudu suhtlemine

Vaata Käsmu sadama visiooni videot siit:

Haljala valla kauni metsasilueti, hoolitsetud põldude ja looduslike aasade kõrvale soovime pakkuda huvilistele võimalust nautida mere lähedust ning saada osa merelisest elust.

Uues sadamas soovime vastata kõikidele merega seonduvatele ootustele ning tervitada nii meritsi saabujaid kui pakkuda mugavaid võimalusi merele minejatele. Otsime aktiivselt võimalusi loodushoiu ja -vaatluse ning merendusega seonduvate kursuste ja koolituste läbiviimiseks. Soovime teha igakülgset koostööd nii kohalike osalistega - Tartu Ülikooli Mere- instituudi Käsmu välibaas, Käsmu Meremuuseum, kohalikud merepääst- jad, rannakalurid, loodussõbrad – kui partneritega üle Eesti ning üle mere. Aitame kaasa Käsmu meremuuseumi- ja sadamaalast ühtse merevärava kujundamisele. Turvalisuse eest merel aitab hoolitseda rahvusvahelise tunnustuse saanud merepäästeinstruktor Robert Aasa.

2017. a. suvel soetasime Käsmu esimese kalalaevaregistrisse kantud kalalaeva Sodru. Käsmu Majaka Kalur OÜ ühendab hetkel 3 kutselist rannakalurit ning omab põlist püügiõigust 10 võrgu ning 2 avaveemõrraga. Soovime hoida ja edendada rannakalapüügi oskusi ja traditsioone ning tutvustada merelist elu ka kõikidele huvilistele. Käsmu toidupood pakub valmides võimalust osta värsket, kohalikku kala.

Käsmu külavanem Kristjan Altroff Sodru veeskamas

Usume, et aeg on küps ka mere kaudu suhtlemise ja merelise mõtlemise edendamiseks.

Tulevase Haljala valla rannajoonele on tekkinud ja tekkimas sadamate võrgustik: Käsmu, Võsu, Vergi, Eisma, Karepa. Käs- mu soov on aidata vallaelanikke veelgi ühendada: tulevikus soovivad käsmukad tööle panna neli kuud aastas regulaarselt sõitva laevaliini valla sadamate vahel, mis pakuks külalistele võimaluse tutvuda val- la rannajoonega ka mere poolt. Selle kõr- val soovime näha kogu valda ühendavat – kaugele sisemaale, Rakvereni ulatuvat ning kogu rannikuala katvat – kergliik- lusteede võrgustikku, mis kombinatsioo- nis jalgrattajaamadega ning sadamaid ühendava regulaarliiniga moodustaks ühtse terviku, võimaldades nii kohalikel elanikel kui külalistel Haljala vallaga tut- vuda kõikides tema värvides.